

Nieuwsbrief juli 2025

Wat gebeurt er als een loodzwaar vervoermiddel begint te rijden en er een muur op zijn weg staat? Hij reed dus dwars door de muur heen. Het

gebeurde op 14 juli. Terwijl Kintampo op de autowasserij bezig was een tractor van zijn vuil te ontdoen schoot die opeens met kracht naar voren en toen was het gebeurd. Groot gat in de muur die de woningen van de werkplaats scheidt. Nou zeg.. Kintampo schok zich

bijna dood. Zo ook de tractoreigenaar en zo ook Willie, die de verantwoordelijkheid draagt over hoe alles reilt en zeilt. Toen ik het verhaal hoorde schoot ik, misschien van schrik, in de lach. Het is ook een absurd gezicht, 'koek-koek', daar kijkt de tractor bij iedereen naar binnen. Gelukkig dat er een muur stond tussen de woning en de werkplaats, anders was die tractor zomaar de kamer van Frimpong en Kojo2 binnengereden! Niemand doet er verder moeilijk over, we gaan die muur gewoon weer opbouwen en de eigenaar gaat zijn tractor repareren. Er was iets met de hogedrukspuit waardoor de tractor log als een olifant de muur door vloog. De veerkracht van Clear Mind is groot en een gat in een muur is alleen maar dat, niets ergers. Maar de lezer mag in de lach schieten en dat vind ik dan herkenbaar!

Hieronder volgt nieuws van heel ander kaliber,

nieuws waar je even bij stil blijft staan en stil van wordt. Kofi Asare is op 4 juli overleden.

Mag hij rusten in het licht en levend blijven in onze harten en herinneringen.

Kofi Asare woonde sinds 1998 op de PCC/HandinHand gemeenschap, waar hij vlak na oprichting vanuit een weeshuis in Accra door mij werd overgebracht omdat PCC hem een betere kwaliteit van leven kon bieden. Bij aankomst als zestien- of zeventienjarige viel zijn daverend drumtalent al op. Kofi ontwikkelde zich tot de

onbetwiste muziek-meester die de drums en later de elektronische piano met zulk een verve kon bespelen, dat iedereen magisch naar hem werd toegeroepen. Een geniaal mens die zich niet door enige beperking liet storen.

Toen zo'n 25 jaar later de carwash op Clear Mind begon te draaien, kwam Kofi regelmatig op zaterdagen de werkende Clear-minders met zijn muziek een hart onder de riem steken. De zaterdagse Kofi-concerten werden een hoogtepunt van de week, ook omdat hij met zijn muziek ontspanning bracht aan de trotse maar misschien wel te hard werkende Clear Mind bewoners. Wat een genot om op de 'Kofi-dagen' tussen het werk door de hele ochtend te kunnen zingen en te dansen!

Op onderstaande link is Kofi in concert te zien.

VID-20250714-WA00
09.mp4

Mij persoonlijk heeft Kofi de laatste dertig jaar enorm veel plezier en kracht gegeven, dat laatste omdat door goede en slechte tijden Kofi er altijd was, met grote gelijkmoedigheid en een absoluut

vertrouwen dat zijn eten elke dag op tafel zou staan. Had ik soms twijfels over hoe alles wat ik opzette eigenlijk wel door

zou moeten gaan, hij was een van die mensen waardoor je aan opgeven zelfs niet kon denken. Bovendien was hij jarenlang, ook na overname van PCC door de nieuwe directie, mijn dagelijkse zwemmaatje! We noemden het “onze zwemoefeningen” die we dagelijks, als de zon op zijn hoogst stond, in het water deden maar het was meer spetteren en afkoelen dan dat we zoveel oefenden! Mooie tijden! Dank je wel, Kofi! Zo goed als blind en met aangeboren evenwichtstoornissen kon zijn lichaam steeds minder mee met wat Kofi wilde, maar hij kon zich tot het eind, **zij** het met hulp van een rollator, zelfstandig voortbewegen en zijn geestdrift bleef tot het laatst onverstoord. Kofi is, zoals zijn naam aangeeft, op een (onbekende, hij was een vondeling) vrijdag geboren en op vrijdag 4 juli 2025 na een kort ziekbed overleden. Zaterdag werd hij plechtig herdacht en begraven waar ook de Clear Mind familie bij aanwezig was. Na thuiskomst op de carwash is men nog even met een cola, Kofi's geliefde drankje, rond de tafel gaan zitten om na te praten en oude verhalen op te halen. Becky en Regina moesten even heel hard huilen maar gingen daarna getroost door het samenzijn naar bed. Zo is het spook van een mogelijk verwaarloosde eenzame dood, waar velen van onze getraumatiseerde bewoners toch angstig voor zijn, weer verbannen.

Kofi, wat een mooi leven heb je gehad en ons gegeven!

Het nog maar nauwelijks twee maanden geleden dat Mira en Maarten een bezoek aan Clear Mind brachten. Bij deze hun reisverslag. Fijn om te horen wat voor indruk Kwame en Adjoa, Charles en Amankowa, Kojo en Kojo, Becky en Regina en de hele familie op hun maakten.

Net buiten Nkoranza, aan de drukke weg naar de stad Techiman met z'n levendige dinsdag markt, weten de meeste Okada bestuurders van de stad de Clear Mind Washing Bay wel te vinden. Van vroeg in de ochtend tot laat in de avond is het er een komen en gaan van okada's, de typische driewiel brommers die wij kennen als tuktuk's en die in veel Ghanese steden de voornaamste manier van vervoer zijn. Hier en daar afgewisseld door een dure SUV van een nouveau riche of lokale hoogwaardigheidsbekleder of door een motorking, de lokaal geproduceerde driewiel motor met laadbak, van een boer of landarbeider.

Aan het eind van de middag vind je de werkers van Clear Mind bij de ingang, onder de schaduw van de bougainville. Daar zitten ze te zingen, te drummen, Owari te spelen of schuilen ze simpelweg voor de intense zon.

Maar er wordt ook gewerkt en hoe! Er wordt geen onderdeel gemist bij het schoonmaken van de auto's door Kodjo, Jaw, Timothy of N'timo. Regina ontfermt zich over de matten en Adjoa maakt de zeep (Nee, niet meer dan twee zakjes per persoon Nicolaas!) Amankwa, de spuit kan uit! Zo komt elke motor, SUV of Okada schitterend de wasstraat uit. Even afrekenen bij Kodjo en ze kunnen weer de stoffige wegen van Bono East Region onveilig (en dat zijn ze) maken.

Maar natuurlijk is Clear Mind meer dan zomaar een autowasstraat. Het is een groep mensen met een verstandelijke en/of fysieke beperking die samen werken en leven, plezier maken en kibbelen, kortom een volwaardig leven leiden, ondanks hun beperking.

Zo heeft iedereen er naar vermogen vaste taken; variërend van het opruimen en schoonmaken na de gezamenlijke maaltijden; tot het beheren en bijhouden van inkomsten en uitgaven van de carwash en de winkel; tot het inkopen en bereiden van de maaltijden.

's Avonds bij de dag-afsluiting worden er grote vragen, leuke momenten en kleine ergernissen met elkaar gedeeld.

Na het avondeten is het tijd voor tv kijken in de TV kamer. Het liefst een sappige soap of iets met muziek waar een beetje op gedanst kan worden.

Elke week wordt het verdiende geld verdeeld, dan is iedereen aanwezig (ook al begrijpt niet iedereen alles).

Even later wordt een deel van dat geld weer bij elkaar gelegd om de maandelijkse grote inkopen van te doen. Samen besluiten de werkers wat er gekocht gaat worden en wordt er een delegatie (in ieder geval bestaande uit Kwamé) met één van de begeleiders naar de dinsdagmarkt van Nkoranza gestuurd (met de geweldig handige Clear Mind motorking).

Maar niet alleen het eten wordt gezamenlijk ingekocht, ook klein onderhoud wordt door de werkers gezamenlijk bekostigd.

Zoals je ziet zijn bij Clear Mind de werkers in grote mate eigenaar van het project.

Alles met de geweldige ondersteuning van Willie, Abu en Rachid die steeds op de achtergrond aanwezig zijn om de interacties met de buitenwereld te begeleiden.

De twee weken in mei dat we erbij mochten zijn, hebben we 's ochtends mee gevoetbald, de maaltijden meegegeten, spelletjes gespeeld, zijn we mee geweest naar de markt en de boerderij. We hebben de slaapkamers en de tv kamer van een nieuwe laag verf voorzien. Verder zijn we met een aantal werkers op uitje geweest naar de Monkey Sanctuary en de lokale watervallen (die maakten meer indruk op ons dan op hen). Ten slotte mochten we het Clear Mind team aanmoedigen bij de spannende voetbalmatch tegen de Shalom-school, die afgesloten werd met frisdrank, samen zingen en trommelen.

Het project Clear Mind werkt ontzettend goed. Het heeft z'n uitdagingen en het zal, zoals alles wat waardevol is, zorgvuldige aandacht blijven vragen. Het biedt nu plaats aan 14 werkers maar kan, volgens Willie, op termijn groeien naar zo'n 20 werkers.

Wij vonden het erg bijzonder om mee te mogen kijken en doen met deze geweldige groep mensen, ze hebben een plekje in ons hart! Wij denken dat Clear Mind een groot voorbeeld is voor andere plekken in Ghana en daar buiten!

Marten en Mira

Tot volgende maand, Ineke

Newsletter July 2025

What happens when a very heavy means of transport starts to ride and meets a wall on its way? It went straight through the wall, on July 14. Kintampo was cleaning a tractor at the car wash

when it suddenly started to roll away. It made a large hole in the wall that separates the houses from the workshop.

Kintampo was almost frightened to death. The same goes for the tractor owner and for Willie, who is responsible for all activities at Clear

Mind. When I heard the news, I couldn't help laughing, perhaps because I was shocked. Isn't it an absurd scene, a tractor saying 'hello', taking a look into one's bedroom? Fortunately there was a wall between the house and the workshop, bringing the tractor to a halt. If not, it would have entered the room of Frimpong and Kojo2! Nobody makes a problem of the accident, we are just going to rebuild that wall and the owner will repair his tractor. There was something wrong with the high pressure sprayer which made the tractor totter to the wall like an elephant. Clear Mind's resilience is large, a hole in a wall is just that, nothing worse. But the reader may laugh about it, just as I did!

The news below is of a totally different kind, it is news that will keep you from breathing for a while. Kofi Asare died on July 4.

May he rest in the light and stay alive in our hearts and memories.

Kofi Asare had been living in the PCC/Hand-in-hand community since 1998, where I found him a place to stay just after PCC's foundation from an orphanage in Accra because PCC could offer him a better quality of life. On arrival as a sixteen or seventeen-year-old, his thunderous drum talent was already noticed. Kofi made himself the undisputed music master who could play the

drums and the electronic piano later with such a verve that everyone was magically attracted to him. A brilliant person who was not disturbed by any restriction.

About 25 years later the Clear Mind carwash was started. Kofi regularly came and played his music to the Clear Mind workers on Saturdays. The Saturday Kofi concerts became the week's highlight, not the least because his music made the workers more relaxed. They are proud people and sometimes they work too hard. Music brings distraction. What a pleasure it was to sing and dance all morning on the "Kofi days" between working activities!

Kofi can be seen in concert in the link below. Now how about myself? Kofi has given me a lot of pleasure and strength in the last thirty years, the latter because in good and bad times Kofi was always there for me with great cheerfulness and an absolute confidence that food would be on the table every day. I sometimes had doubts if projects started by myself would turn out to be successful, he was one of those people who could

not even think of giving up. Moreover, he was my daily swimming mate for years, even after PCC was taken over by the new management! Although we called them "our swimming

exercises" we performed just splashing and cooling when the sun was at its highest. Practicing, no! Great times! Thank you, Kofi! Almost blind and with congenital balance disorders, his body less and less responded to Kofi's needs and wishes, but he was able to walk around by himself a bit with the help of a wheeled walker. His enthusiasm remained unchanged. Kofi was born on a Friday, as his name indicates (an unknown Friday, he was a foundling), and he died on a Friday, July 4, 2025, after a short sickbed. On Saturday he was solemnly commemorated and buried where the Clear Mind family was also present. After returning home at the carwash, all sat down with a coke, Kofi's favourite drink, and talked and picked up old stories. Becky and Regina cried very hard, but being together calmed them down after which they went to sleep peacefully. It made the ghost of a potentially neglected lonely death, for which many of our traumatized residents are anxious, go away.

Kofi, what a beautiful life you had and gave to us!

Two months ago Mira and Maarten visited Clear Mind. Below you will find their travel report. Nice to hear what impression Kwame and Adjoa, Charles and Amankowa, Kojo and Kojo, Becky and Regina and the whole family made on them.

Just outside Nkoranza, on the busy road to the city of Techiman with its lively Tuesday market, most of the town's Okada drivers know how to find the Clear Mind Washing Bay. From early morning until late in the evening, it is a coming and going of okadas. They are the typical three-

wheeled mopeds that we call auto rickshaws. In many Ghanaian cities they are the common means of transport. Sometimes the row of okadas is interrupted by an expensive SUV owned by a nouveau riche or a local dignitary, or by a motorking, the locally produced three-wheel motorcycle with a cargo bay, belonging to a farmer or farm hand.

In the late afternoon, you'll find Clear Mind's workers at the entrance, under the shade of the bougainvillea. There they sing, drum, play Owari or simply take shelter from the intense sun.

But there is also work being done, and how! They are all hard workers. No part is missed in the cleaning of the cars by Kodjo, Yaw, Timothy or Ntiama. Regina takes care of the mats and Adjoa makes the soap (No, no more than two bags per person Nicholas! Amankwa, turn of the hose!)

This is how every motorcycle, SUV or okada

comes out of the car wash shiny and brilliant. The drivers pay Kodjo, then off they go and make the dusty roads of Bono East Region unsafe (you can bet they are!).

But Clear Mind is of course more than just another car wash. It is a group of people with intellectual and/or physical disabilities who work and live together, have fun and bicker; in short, live a full and valuable life despite their disabilities.

Everyone has fixed tasks, ranging from cleaning and tidying up after the joint meals to managing and keeping track of income and expenditure of the car wash and the store. Others go shopping and prepare meals.

In the evening, big questions, fun moments and small annoyances are shared with each other. After dinner there is time for watching TV in the TV room. Preferably a juicy soap or a music program that can be danced to. Every week the earned money is distributed. Although some workers do not understand all aspects everyone is present.. Later, part of the distributed money is put together again to do the monthly large purchases. Together the workers decide what will be bought and a delegation is sent to the Nkoranza Tuesday market with Kwame and Charles in charge. One of the supervisors, (called co-workers), acts as driver of the motorking. . The wonderful Clear Mind motorking is used for the trip.

Not only the food is purchased together, small maintenance jobs are also funded by the workers. The workers are largely the owner of the Clear Mind project, greatly supported by Willie, Abu and Rachid who are always present in the background to guide interactions with the outside world. The two weeks in May that we had the pleasure of being at Clear Mind, we joined them for soccer in the mornings, shared the meals, played games, accompanied them to the market and the farm.

We painted the bedrooms and the TV room.

Furthermore, we visited the Monkey Sanctuary and the local waterfalls. These sites made more impression on us than on the workers who accompanied us. Finally, we were there to encourage the Clear Mind Team at the exciting football match against the Shalom school, which ended with soft drinks, singing and drumming together.

The Clear Mind project is working incredibly well. It has its challenges and, like anything of value, it will continue to require careful attention. It now accommodates 14 workers but, according to Willie, could eventually grow to about 20 workers. We found it very special to be able to watch and participate with this wonderful group of people, they have a place in our hearts! We think Clear Mind is a great example for other places in Ghana and beyond!

Mira & Marten

Thank you Mira and Marten for visiting us and being so positive about what the workers together have done..

Until next month. Ineke